

Institutioners betydelse för sociala normer och god samhällsstyrning

En fallstudie av Rwandas framgångar i
korruptionsbekämpningen

Abstract

This thesis deals with the significance of institutional structures and their outcomes when combating corruption. It investigates Rwanda's outstanding progress in implementing anti-corruption policies and building strong institutions to fight corruption. Concepts such as the quality of government and good governance has been used to explain the country's success within the anti-corruption framework. The aim was to examine the causes which has affected the decreased levels of corruption. Methodologically, a theory-consuming case study has been conducted to distinguish the underlying reasons to the success. The study construe the case from three possible explanatory factors: the quality of government, gender promotion, and the effects of the genocide. Results shows that all factors in some way has affected Rwanda's anti-corruption design and that the country has succeed in the creation of an institutional culture which includes both the public governance and the civil society, which seems to be of particular relevance when fighting corruption and in the building of fair institutions according to the theory.

Nyckelord: Rwanda, korrupktion, good governance, the quality of government, jämställdhet, anti-korrupktion.

*Antal ord:*8962

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Problemformulering, syfte och frågeställning.....	2
1.2	Disposition	3
2	Bakgrund	4
2.1.1	Korruption	4
2.1.2	Corruption Perception Index	5
3	Teoretiska utgångspunkter och tidigare forskning	6
3.1.1	Korruption och genus	6
3.1.2	Rättvisa system.....	7
3.1.3	Korruptionens oproportionella påverkan	7
3.2	Institutionell normbildning.....	8
3.3	The Quality of Government	9
3.3.1	Opartiskhet	10
4	Metod	11
4.1.1	Angreppsätt och metodologiska reflektioner	11
4.1.2	Material och avgränsningar	12
5	Politisk och social förändring	13
5.1	Kvinnlig politisk påverkan	13
5.2	Anti-korruptionsarbetet	14
5.3	Rättsliga och institutionella åtgärder.....	15
5.3.1	Rwanda Public Procurement Authority.....	16
5.3.2	Auditor General's Office of State Finances	16
5.3.3	Rwanda National Police	16
5.4	Office of the Ombudsman	17
5.4.1	Rwandas anti-korruptions policy	18
6	Resultat	20
7	Diskussion	22
8	Referenser	24

1 Inledning

“No great improvements in the lot of mankind are possible, until a great change takes place in the fundamental constitution of their modes of thought.” (John Stuart Mill)

Citatet ovan kommer från den politiska filosofen John Stuart Mill och beskriver troligtvis den viktigaste förutsättningen för förändring: hur vi tänker och förhåller oss till saker och ting. Korruption är en omdiskuterad företeelse som människor runt om i världen ser och tolkar på olika sätt. Trots att korruption inte är något nytt fenomen och det finns en rad teorier och strategier för hur vi ska bekämpa och bemöta den problematik som korruption orsakar så fortsätter den att undergräva demokrati och god samhällsstyrning (Hossain, N., et al, 2010, s. 5) och hindrar ekonomisk, politisk och social utveckling (Deutsche gesellschaft für technische zusammenarbeit, 2004, s. 5). Professor Bo Rothstein uttrycker följande “Corruption is a much more serious problem than we have so far understood” (Rothstein, 2013b). Har vi underskattat korruptionens kraft och dess inverkan på samhället eller har vi helt enkelt för lite kunskaper om korruption för att förstå hur vi ska bemöta den? Det finns ett behov av att inte bara studera korruptionens olika dimensioner och påverkan utan också undersöka hur vi bör se och tala om den för att bekämpa den.

Korruptionen finns närvarande i de flesta samhällen, dock är Afrika den region där korruptionen är mest utbredd och där man också utvecklat en hög tolerans för korrupta aktiviteter. Svaga politiska institutioner och dåligt utvecklade kontrollmekanismer har gjort att stora delar av de Afrikanska samhällena genomsyras av korruption. Korruptionen är en livshotande mekanism som gör att människor dagligen utsätts för hot och inte får sina mänskliga rättigheter tillgodosedda (Abass, 2010, s. 218–19). Den centralafrikanska staten Rwanda är det land i Afrika som haft störst framgångar i korruptionsbekämpningen och man har på kort tid lyckats minska nivåerna av korruption avsevärt (Knyesigye, Frank, 2012). Vad är som gjort Rwanda så framgångsrikt och vilken ställning intar landet mot korruptionen?

1.1 Problemformulering, syfte och frågeställning

Enligt Transparency Internationals *Corruption Perception Index* har Rwanda de senaste åren gjort stora framgångar i sitt anti-korruptionsarbete. 2008 hamnade Rwanda på plats 102 enligt indexet, för att efter 5 år 2013 hamna på plats 49 (Transparency International, 2014). Rwanda är även det land i världen som har flest kvinnor i parlamentet 63,8 % 2014 (Inter-Parliamentary Union. 2014). Tittar man på forskning om korruption och genus är den huvudsakligen inriktad på relationen mellan kvinnor i politiken och korruption, och menar att kvinnor skulle vara mindre korrupta än män på grund av sina vårdande roller i den privata sfären. Forskningen fokuserar på kvinnor som en ny anti-korruption kraft, men det finns anledning att titta närmare på vilka mekanismer och incitament som verkligen bekämpar korruption och ifrågasätta om en högre andel kvinnor i parlamenten bidrar till mindre korruption eller inte. Rwanda har de senaste åren arbetat hårt och nått stora framgångar i både sitt anti-korruptionsarbete och i främjandet av jämställdhet (Transparency Rwanda, 2012 s. 4). Därmed blir Rwanda ett intressant fall att studera för att se vad det är som gjorts för att reducera korruptionen under så kort tid. Syftet är att undersöka orsakerna till landets framgångar inom anti-korruptionsarbetet. Med utgångspunkt i Bo Rothstein och Jan Teorells teorier om *The Quality of Government* och *Institutionell normbildning* vill jag undersöka varför Rwanda har lyckats så bra med att bekämpa korruptionen. Uppsatsen utgår från följande huvudfråga: Vilka faktorer har påverkat Rwandas framgångar inom korruptionsbekämpningen? Utifrån denna härleds följande frågor:

- Vilka institutionella åtgärder har man i Rwanda vidtagit för att bekämpa korruptionen?
- Hur kan vi med de presenterade teorierna förstå landets framgångar?
- Vilken betydelse har kvinnorna haft för landets framgångar?

1.2 Disposition

Följande detta inledningskapitel presenteras kapitel 2 som innehåller ger en kort introduktion om Rwanda och viktig kunskap om landets historisk och aktuell bakgrund för att sätta in den kommande analysen i dess specifika kontext. Tidigare forskning och teoretiska utgångspunkter presenteras i kapitel 3. Vidare i kapitel 4 presenteras och motiveras de metodologiska val som ligger till grund för uppsatsens analys. Kapitel 5 utgörs av den empiriska analysen av Rwandas institutionella åtgärder inom anti-korrupsionsarbetet och de framgångar som landet uppnått sedan folkmordet. Slutligen i kapitel 6 så presenteras resultaten i relation till uppsatsens syfte, frågeställningar, teori och metod. Diskussion och tolkning av resultatet görs i kapitel 7 i relation till tidigare forskning och med en argumentation för potentiell vidare forskning. I kapitel 8 presenteras referenser till de källor som används i uppsatsen.

2 Bakgrund

Den centralafrikanska staten Rwanda associeras i hög grad av folkmordet som ägde rum 1994. Sammandrabbningen av de två folkslagen hutuer och tutsier ledde till att cirka 1 miljon människor miste livet och över 2 miljoner människor tvingades fly (Forum för levande historia). I teorin är Rwanda en demokratisk republik med flerpartisystem. Dock har landet de senaste decennierna blivit alltmer auktoritärt, vilket skapar problem för verkligt oppositionskapande (Utrikespolitiska institutet, 2013). Folkmordet har haft stark inverkan på Rwandas författning, vilken genom folkomröstning antogs i maj 2003. Författningen utgår ifrån principer som syftar till att bekämpa de typer av ideologier som låg till grund för folkmordet. Den uppmanar till nationell enighet och fastslår att alla typer av etniska motsättningar ska bekämpas. Det råder fri partibildning och alla människors fri- och rättigheter garanteras; alla former av diskriminering är förbjuden och det är även förbjudet att bilda partier och organisationer som grundar sig på etnisk eller nationell tillhörighet, kön, religion eller annat som kan ses som diskriminerande. Den tidigare ledaren för gerillarörelsen Rwandan Patriotic front (RPF) Paul Kagame har haft makten sedan 2000 och valdes till landets president 2003 med 95 % av rösterna. Kagame är statschef och överbefälhavare samt har den högsta positionen för den verkställande makten. Presidenten är även ansvarig för att garantera nationell enighet i landet (Hansson & Holmertz).

2.1.1 Korruption

Trots att korruption inte är något nytt fenomen finns det skilda uppfattningar om begreppets definition. En vanligt förekommande definition är "the misuse of entrusted power for private gain". Dock är man överens om begreppets bredd och att det inte existerar en universell definition. Begreppets innebörd definieras olika beroende på vilken kontext det handlar om, vilket gör att det är viktigt att definiera korruption utifrån den kontext som man ska studera fenomenet i (UNDP, 2012 s. 13). Transparency International definierar fenomenet enligt följande: "Corruption results from the behaviour of public sector servants, whether politicians or civil servants, who enrich themselves or their relatives, illegally, through abuse of public powers that are entrusted in them". Definitionen är problematisk eftersom den främst syftar till att beskriva de korrupta handlingar som sker i det offentliga rummet. Det handlar om ekonomisk vinning för de personer som verkar inom det offentliga rummet och inte om korrupt beteende som syftar till att förbättra en

persons levnadsstandard. Definitionen begränsas till en viss grupp inom den offentliga förvaltningen och syftar till ekonomisk vinning, vilket gör definitionen otillräcklig eftersom problematiken är mycket bredare än så. Asian Development Bank har tagit fram en mer inkluderande definition: ”corruption results from the behaviour of public or private sector servants who enrich themselves of their close family members, in an undue and illicit way, or icite other to do it, while abusing the positions they hold”. Definitionen innebär en viktig funktion då den i högre utsträckning tar hänsyn till och inkluderar den privata sfären.

Korruption kan ses ur två olika dimensioner som samverkar med varandra; då någon begår en korrupt handling, och på en mer ansvarsutkrävande nivå. Skillnaden mellan dessa betecknas som antingen aktiv eller passiv korruption. Den som begår en korrupt handling genom att exempelvis erbjuda någon pengar för ett visst syfte har aktivt bidragit till korruption och den som accepterar detta erbjudande har automatiskt bidragit till passiv korruption (Transparency Rwanda, 2012 s. 10). Korruption finns överallt och på många olika nivåer, man brukar därför skilja på så kallad ”petty corruption” och ”grand corruption”. Den första syftar till korrupta aktiviteter som innefattar mindre summor pengar och som framförallt görs för att underlätta en viss situation. Den senare innefattar allt större summor pengar och finns också på högre nivåer där såväl företag, regeringar och politiker kan vara inblandade. Oavsett på vilken nivå korruptionen är framträdande så skapar den fördödande konsekvenser för ett lands civilsamhälle och välstånd. Korruptionen har som mest kraft i länder med svaga institutioner och när korruptionen genomsyrar både politiska och ekonomiska institutioner skapar de en typ av systematisk korruption (ibid: 11).

2.1.2 Corruption Perception Index

Den internationella organisationen Transparency International har varje år sedan 1995 presenterat insamlad information om länders korruptionsnivåer. Deras Corruption Perception Index poängsätter länder utifrån graden av korruption. Det som granskas och som ligger till grund vilken poäng ett land får i indexet är graden av korruption i de offentliga verksamheterna. Indexet har kommit att spela en betydelse roll då det sätter press på regeringar såväl nationellt som internationellt. Det som undersöks är människors uppfattning av korruption i vardagslivet (Transparency International, 2014).

3 Teoretiska utgångspunkter och tidigare forskning

Följande presenteras den tidigare forskning som berör kvinnor i politiken och graden av korruption. Forskning som berör korruption och genus är relativt begränsad men har de senaste åren fått mer utrymme i forskningen kring korruption. Tidigare forskning har främst fokuserat på att undersöka om kvinnor är mindre korrupta än män och på sambandet mellan kvinnor i politiken och graden av korruption. Forskningen framställer kvinnor som en ny typ av anti-korrupsions kraft och föreslår att man genom att öka andelen kvinnor på offentliga poster kan minska korruptionen. En annan riktning fokuserar på effekterna av korruption och på hur kvinnor påverkas annorlunda av dessa (Nawaz, 2013). Vidare presenteras uppsatsens teoretiska utgångspunkter. Teorierna grundar sig till stor del av den forskning som bedrivs på Quality of Governance Institute som leds av professor Bo Rothstein (University of Gothenburg, 2013). Centralt är den institutionella teorier kring normbildning och politisk opartiskhet.

3.1.1 Korruption och genus

Världsbanken kom 1999 ut med en studie som likt många andra visar på sambandet mellan högre andel kvinnor i parlamenten och lägre nivåer av korruption. Studien som genomförts genom ett flertal oberoende datamängder visar att kvinnor är mindre benägna att begå korrupta handlingar och att där kvinnor utgör en större andel på arbetsmarknaden och i parlamentet så finns det lägre grad av korruption (David Dollar et al, 1999 s. 3). Detta har dock fått stark kritik och ifrågasatts av bland annat Ann Marie Goetz som menar att denna framställning är direkt skadlig för kvinnor och deras politiska deltagande. Kvinnors politiska deltagande främjas av felaktiga motiv då man ser deras deltagande som en anti-korrupsions strategi och medel för god samhällsstyrning istället för att grunda deras rätt till politiska engagemang på demokrati och lika rättigheter. Att kvinnor skulle vara mindre korrupta på grund av sina vårdande roller menar Goetz är en myt som inte bara är skadlig för dem men som också historiskt sätt exkluderat kvinnor från politiken. Det finns två saker som ligger till grund för denna myt: för det första, om kvinnor visar en mindre korrupt beteende beror det på att de har uteslutits från korrupta aktiviteter och möjligheter. För det andra, om korruptionen är lägre vid ett högre antal kvinnor i parlamenten är det helt enkelt därför att liberala demokratier ger lika rättigheter för kvinnor, vilket indikerar god samhällsstyrning.

Befintlig forskning fokuserar på kvinnor som en anti-korruption kraft, men

denna strategi kommer inte lösa problemet (Goetz, 2007 s. 88). Det är inte kvinnors närvaro i det politiska rummet som har betydelse för hur god samhällsstyrning ett land har, det är snarare hur kvinnor har tagit sig tillvara som är väsentligt. Goetz ställer två viktiga frågor när det kommer till kvinnligt politiskt deltagande: "have women come through women's movements or through democratic party processes that connect them to a social base pressing for equity?", "how do these institutions hold public actors to account? To what constituencies do public actors answer? Det handlar om hur kvinnor fått tillgång till makt eller politiskt inflytande samt om hur de institutioner vilket detta skett genom, är uppbyggda. Goetz betonar att det inte handlar om vad kvinnor kan göra för att skapa goda institutioner och god samhällsstyrning utan om vad institutioner och regeringar kan göra för kvinnor (ibid s.88-89).

3.1.2 Rättvisa system

En annan studie på ämnet gjord av Hung En-Sung lyfter fram att det inte handlar om kvinnors integritet utan om rättvisa system. Hung En-Sung menar att den korrelation som finns mellan andelen kvinnor i politiken och graden av korruption endast är ett spuriöst samband som förlorar sin betydelse eftersom man inte tar hänsyn till hur länders institutioner är uppbyggda. Hung En-Sung betonar rättsväsendets roll och menar att den har en stor betydelse eftersom den antingen kan förbise korruptionsproblematik eller bekämpa den. Enligt Hung En-Sung skapar man genom uppbyggande av liberala och demokratiska strukturer som främjar jämlikhet, rättvisa och meritokrati möjligheter för kvinnligt deltagande.

Vidare har det gjorts en studie av Daniel Stockemer som undersöker betydelsen av demokrati och graden av korruption för kvinnligt politiskt deltagande i 44 afrikanska länder. Resultatet visar att båda dessa faktorer har en betydande roll för andelen kvinnor i parlamenten. Studien visar att länder med högre andel korruption har fler kvinnor i parlamenten och demokratiska stater har mindre andel kvinnor i parlamenten (Stockemer, 2011 s.693). Detta förklaras delvis med det faktum att många afrikanska länder nyligen har demokratiserats och först då de börjar konsolidera så kommer det ge kvinnor större möjligheter till verklig politisk makt. Studien visar också likt många andra på den negativa inverkan som korruption har på jämställdhet överlag samt på kvinnors möjligheter till politiskt deltagande (ibid s. 705).

3.1.3 Korruptionens oproportionella påverkan

I en rapport gjord av UNIFEM 2008 har fokus lagts på att lyfta fram den oproportionerliga inverkan som korruptionen har på kvinnor. Enligt rapporten är det faktum att kvinnor utgör majoriteten av de fattiga en viktig del i förståelsen för varför de är särskilt sårbara för korruption. Fattigdom gör dem mer beroende av

offentliga tjänster och rättsskydd och när informella betalningar krävs och det finns en uppfattning att kvinnor är mindre benägna att betala mutor på grund av deras lägre inkomster; blir de utestängda från sådana aktiviteter. Detta innebär att de inte kan få tillgång till tjänsterna eftersom de inte en ingångspunkt till de områden där mutor kan betalas (Hossain, N., et al, 2010, s. 14).

Enligt ett expertuttalande från U4 är kvinnor är inte bara oproportionerligt drabbade av korruption, de har också den lägsta förmågan att förändra sin situation (U4, 2009 s. 3). Transparency International har också lyft fram denna problematik och man menar att kvinnor har sämre möjligheter att delta i nationella regeringar, politiska system och företag när beslutssystem genomsyras av korruption. När politiska partier kan köpas och säljas blir människor valda genom röstköp och personliga kontakter snarare än meriter. Detta gör det särskilt svårt eller rentav omöjligt för kvinnor att delta i beslutsfattandet (Transparency International, 2007 s. 3).

3.2 Institutionell normbildning

I de stater där man lyckats skapa ett ärligt rättsväsende, effektiva institutioner för antikorrupktion, effektiva revisionssystem, lagar som garanterar informationsfrihet och fri media och där man tillgodoser människorna deras mänskliga rättigheter; är det, enligt professor Bo Rothstein en självklarhet att institutionerna främjar politiskt ansvar och motverkar korruption. Dock finns det ett omvänt problem, vilket är då dessa institutioner är de som genomsyras av korruption och på så sätt hindrar länder från demokratisk utveckling (Rothstein, 2011, s. 105-106). Detta medför att det finns en anledning att titta närmare på vad just institutionerna har för betydelse för korrupsionsbekämpningen. Rothstein talar om institutioner utifrån normer och menar att de har en specifik inverkan på ett lands gemensamma sociala normer. Rothstein uttrycker följande: ”Centralt i denna teoribildning är just att institutioner inte bara aggregerar preferenser, utan att de också berör saker som »gemensamma kulturer, kollektiva identiteter, tillhörighet, bindningar, ömsesidig tillgivenhet, gemensamma visioner, symboler, historia, ömsesidigt förtroende och solidaritet«”. I skapandet av nya institutioner förändrar man både aktörers uppfattning av vad som anses vara det rationella handlandet och vad som anses vara det moraliskt korrekta. På så vis är det inte de sociala normerna som påverkar institutionerna utan tvärtom, då man inrättar specifika institutioner så skapas det också specifika sociala normer (Rothstein, 2012, s.178-179).

3.3 The Quality of Government

Vidare presenteras Bo Rothstein och Jan Teorells beskrivning av konceptet "The Quality of Government". Enligt Teorell och Rothstein är det ett relativt nytt koncept som tillsammans med "Good Governance" och "State Capacity" haft en betydande inverkan på både forskning och politik sedan mitten på 90-talet. Idag är koncepten välkända och används flitigt bland både forskare, politiska institutioner och organisationer. Internationella Valutafonden använde begreppet "good governance" redan 1996 då de uttryckte att: "promoting good governance in all its aspects, including by ensuring the rule of law, improving the efficiency and accountability of the public sector, and tackling corruption, are essential elements of a framework within which economies can prosper". Koncepten har framförallt används i relation till utvecklingsländer och övergångsländer men enligt Rothstein finns det problem med "bad governance" även i de mest utvecklade länderna. Rothstein och Teorell argumenterar för att "quality of government" ska definieras som "having impartial government institutions" eftersom dessa tidigare definitioner är problematiska (Holmberg & Rothstein, 2012, s. 13).

Tidigare har man talat om Quality of Government i relation till demokrati, lagbundenhet, regeringars storlek, avsaknaden av korrupktion och administrativ effektivitet i statsapparaten, liksom Internationella Valutafondens tidigare nämnda definition. Detta är problematiskt då man riskerar ett alltför utilitaristiskt tankesätt som fokuserar på vad stater kan och bör göra utan någon etisk utgångspunkt, vilket kan resultera att man prioriterar bort människors mänskliga rättigheter för en mer övergripande nytta (ibid, s. 23). Staters relation till medborgarna styrs genom två dimensioner: tillgången till offentliga myndigheter (*input side*); vilken reglerar val, partifinansiering, rätten att kandidera och regeringsbildning; samt genom hur politiska myndigheter utövar sin makt (*output side*).

Med utgångspunkt i dessa principer framtagna av Roberts Dahl, argumenterar Rothstein för att politisk jämlikhet innebär opartiskhet från input sidan; vilket i sin tur leder till att politisk jämlikhet och opartiskhet till viss del går in i varandra. Rothstein menar att definitionen av Quality of Government delvis grundar sig på det faktum att stater som är demokratiska från input sidan till viss del har visat sig ha låg Quality of Government. Utifrån detta konstateras det att "Quality of Government" ska grunda sig på stater output side, då stater lyckas skapa opartiskhet i maktutövningen (Rothstein, 2011, s. 12-13). Eftersom länder kan se mycket olika ut och ändå klassas som demokratier är en mer universell och grundläggande definition såsom opartiskhet nödvändig (Holmberg & Rothstein, 2012, s. 24-25).

3.3.1 Opartiskhet

Rothstein och Teorell definierar det som: ”When implementing laws and policies, government officials shall not take anything about the citizen or case into consideration that is not beforehand stipulated in the policy or the law” (Holmberg & Rothstein, 2012, s.25). Det handlar om att skapa en universell definition av Quality of Government för att den ska kunna användas, operationaliseras och mätas oavsett hur ett lands politiska uppbyggnad ser ut. På grund av länder olika uppbyggnad så bör definitionen inte innefatta input sidan av systemet eftersom man genom begreppet avser förklara sambandet mellan exempelvis representativ demokrati och landets ”Quality of Government”.

Begreppet syftar också till att mäta vilken inverkan det har på ett lands effektivitet, kapacitet och mänskliga rättigheter, och av samma anledning som ovan så bör inte dessa aspekter beaktas i definitionen. Då forskning tyder på att representativ demokrati inte per automatik bidrar till Quality of Government men Quality of Government visat sig bidra till högre välbefinnande och politisk legitimitet så finns det ett stort behov och en moralisk skyldighet enligt Rothstein; att öka förståelsen och definiera och studera det som faktiskt sker på output sidan i ett politiskt system. Styrkan i denna definition av Quality of Government är att den är universell och bidrar till en mer exakt tillämpning. I relation till de tidigare definitionerna av korruption öppnar denna definition upp för möjligheten att mäta ekonomisk effektivitet, administrativ kapacitet och god samhällsstyrning eftersom den definierar vad det är som missbrukas. För att förstå hur man kan mäta Quality of Government och betydelsen av opartiskhet måste man se på ett politiskt system som uppdelat i två olika normativa dimensioner. Input sidan där det civila samhället, politiska partier och intresseorganisationer har rätten att uttrycka sina åsikter och förverkliga sina ideologiska visioner utan att behöva agera opartiskt, men när det kommer till implementeringen av politiken så skapas politisk legitimitet och mänskligt välbefinnande då detta utförs i enlighet med normen om opartiskhet (Rothstein, 2013 s. 24-28).

4 Metod

Metodologiskt har det gjorts en teorikonsumerande fallstudie, där Rwandas framgångar inom anti-korrupsionsarbetet analyseras och förklaras i relation till de presenterade teorierna. Enligt Jan Teorell och Torsten Svensson är det av betydelse att tala i termer av ”fall” för att möjliggöra en förening mellan empiri och teori (Teorell & Svensson, 2007, s. 47). I min studie är ”fallet” Rwandas framgångar inom korrupsionsbekämpningen och det jag ämnar undersöka är vad framgången är ett fall av. I denna studie används teorier om The Quality of Government. Good Governance och insitutionell normbildning för att förklara Rwandas framgångar inom anti-korrupsionsarbetet. För att finna mekanismer i den historiska processen mellan orsak och verkan kan man använda sig av så kallad processpåring. Detta innebär att man fokuserar på ett enskilt fall till skillnad från komparativa studier där man jämför flera olika fall. Fokus på det specifika fallet gör att man kan göra en ”inom-fallsanalys” och genom denna generera implikationer från den teoretiska definitionen vilket skapar goda förklaringar. För att möjliggöra en sådan analys krävs det att man har en väldefinierad förklaringsteori och att man kan visa på konkreta och tydliga implikationer för den mekanism som skapar ett visst samband mellan orsak och verkan (ibid: s. 48). Förklarande studier handlar om att man studera varför något har hänt och att söka efter kausala samband för att kunna definiera orsaken till det inträffade. Detta förhållningssätt är vad Teorell och Svensson betecknar som en orsaksanalys (ibid: s. 27). Vid denna typ av studier behöver man dela in de olika analysenheterna i variabler för att kunna urskilja de kausala sambanden. Orsaken till det inträffade betecknas som den oberoende variabeln (x) och det som ska förklaras som den beroende variabeln (y). Utifrån detta måste man söka efter den kausala mekanism som gör att x orsakar y (ibid: s. 29). Eftersom orsakerna till det man vill förklara kan vara flera så är det till fördel för studien att införa fler analysenheter; fler variabler, vilket ökar förståelsen för de kausala samband som man ämnar förklara (Esaiasson et, al. 2012, s. 85).

4.1.1 Angreppsätt och metodologiska reflektioner

Jag kommer mer utgångspunkt i de tidigare presenterade teorierna om politiska institutioner, quality of government och good governance för att förklara Rwandas framgångar inom anti-korrupsionsarbetet. Detta har gjorts genom en orsaksanalys där Rwandas minskade korrupsionsnivåer (*Corruption Perception Index: 49*) är den beroende variabeln. Uppsatsen syftar till att förklara vad det är som påverkat de minskade korrupsionsnivåerna. I uppsatsen analyseras Rwandas framgångar i

relation till institutionella koncept som quality of government, good governance och institutionell normbildning. Institutionell konstruktion blir därmed studiens oberoende variabel.

För att finna de bakomliggande mekanismer som påverkat landets låga korruptionsnivåer finns det ett behov av att se till de historiska aspekterna som kan ha haft en betydande roll för utfallet. För att öka förståelsen för vad det är som påverkat Rwandas framgångar kommer två ytterligare analysenheter användas. Att Rwanda är unikt och har en historia som till stor del präglat samhällsuppbyggnaden går inte att komma undan, med detta i åtanke så är det därför intressant och av vikt att se till ett historiskt perspektiv och analysera i vilken utsträckning folkmordet har påverkat landets framgångar. Rwanda är även unikt när det kommer till andelen kvinnor i parlamentet och med utgångspunkt i tidigare forskning om kvinnor och korruption blir det nödvändigt att analysera landets jämställdhetsarbete och kvinnornas politiska påverkan. När det kommer till uppsatsens operationella ambition så har det lagts stor vikt vid att skapa en så välutvecklad förklarings teori som möjligt.

4.1.2 Material och avgränsningar

Materialet som ligger till grund för studien är hämtat från de lagar, policys, och institutioner som inrättats specifikt för att bekämpa korruptionen i Rwanda. Materialinsamling har gjorts med fokus på de faktorer som utifrån ett historiskt, genus och institutionellt perspektiv kan ha haft en påverkan på landets framgångar. Självklart finns det annat material som berör korruptionen i Rwanda, dock har jag valt att avgränsa mig till de som berör ovanstående faktorer- Anledningen till att det institutionella material som presenteras har valts är för att det är dessa anti-korruptions institutioner som har störst betydelse i frågan och de verkar inom output sidan där maktutövningen sker, och det är enligt Rothstein här man skapar good governance. Materialet från de olika institutionerna ses som det primära i uppsatsen; tillsammans med det som presenteras i teori och metod delen. Utöver detta tillkommer sekundärmaterial i form av bakgrundsfakta om Rwanda, statistisk information och tidigare forskning. Detta material har hämtats från tillförlitliga organisationer, myndigheter samt från väletablerade forskare på området. Teorierna har med fördel valts för att kunna analysera institutioner specifikt. Det finns en rad forskning som berör de jag studerar i min uppsats, exempelvis hade teorier om socialt kapital vart intressant att studera i relation till mitt fall. Då ämnet är brett och det finns många teoretiska vägar att gå har en avgränsning gjorts genom materialinsamling och djupdykning i ämnet för att kunna urskilja vilket material som fyller bäst funktion i relation till uppsatsens syfte. Tidsmässigt fokuserar studien främst hur situationen ser ut idag men att bortse från historiska aspekter i fallet har inte vart möjligt, därför har studien avgränsats till perioden efter folkmordet 1994 och fram tills idag utifrån de analysenheter som studeras.

5 Politisk och social förändring

Regeringen i Rwanda är starkt engagerade i att främjandet av kvinnors rättigheter och jämställdhet; och jobbar hårt för att skapa ett så jämlikt samhälle som möjligt. 2008 var landet det första i världen som hade mer än 50 % kvinnor i parlamentet (UNDP, 2012) och idag har siffran ökat ytterligare och det är 63, 8 % kvinnor i parlamentet, vilket gör Rwanda det land i världen som har högst andel kvinnor representerade i parlamentet (Inter-Parliamentary Union, 2014). Könnsdiskriminering är förbjudet enligt konstitutionen och man har också ett krav på att det måste finnas minst 30 % kvinnor representerade i de högre politiska instanserna (Weiner, 2014). Trots stora framsteg i jämställdhetsarbetet så är kvinnor fortfarande underrepresenterade i de politiska institutionerna och man brottas med dominerande patriarkala attityder som exkluderar kvinnorna (UNDP, 2012). Efter folkmordet så minskade landets befolkning med cirka en tredjedel och kvinnorna utgjorde 70 % av befolkningen. Detta resulterade att landets kvinnor fick en alltmer betydande roll då man ändrade i lagstiftningen för att anpassa kvinnornas roll för landets ekonomi. Rwandas kvinnor har visat särskild skicklighet och framgång inom en rad områden som vart betydande för landets ekonomiska utveckling. Exempelvis hantering av de gårdar som tidigare drivits av makar, fäder eller bröder samt drift av kaffeplantager och utveckling av exporten och mer kvalitetssäkrade produkter. Även inom utbildningssektorn har man särskilt satsat på att ge flickor god utbildning och man har inrättat flera institutioner som arbetar mot just målet att stärka kvinnor genom utbildning (Weiner, 2014). Landet har ett ministerium för genus och familjefrämjande, ett övervakningskontor med fokus på genus, instanser för jämställdhetsbaserad budgetering och man arbetar hårt med att bekämpa våld i hemmet (UNDP, 2012).

5.1 Kvinnlig politisk påverkan

Rwandas president Paul Kagames har i mångt och mycket ifrågasatts och anklagats för att sitt auktoritära styre av landet. Trots detta finns det indikationer på att presidenten haft en stor betydelse för landets utveckling på många olika plan och därmed också inom korruptionsbekämpningen och främjandet av kvinnors rättigheter. De rwandiska kvinnorna har kommit att bli en stark drivkraft som genomsyrar hela landet, ända från gräsrotsnivå upp till de högsta positionerna i parlamentet. Presidenten har sett till att kvinnor tillsätts på de höga betydelsefulla positionerna för att öka kvinnligt politiskt deltagande och jämna ut skillnaderna

mellan könen i samhället. John Mutamba, en offentlig tjänsteman från The Ministry of Gender and Family promotion uttrycker följande: "Men who grew up in exile know the experience of discrimination. Gender is now part of our political thinking. We appreciate all components of our population across all the social divides, because our country has seen what it means to exclude a group". Paul Kagames visioner verkar på två parallella plan, han uppmuntrar inte bara kvinnor till politiskt deltagande och engagemang, han sänder också ut viktiga budskap till hela den rwandiska befolkningen om landets framväxande normer (Hunt, 2014).

5.2 Anti-korruptionsarbetet

I år är det 20 år sedan folkmordet i Rwanda bröt ut och landet har sedan dess utvecklats enormt inom en rad områden. Rwandas hårda hållning mot korruption och landets fokus på ekonomisk utveckling porträtteras ofta som orsaken till landets framgångar (ANTICORRP, 2014). Enligt Transparency International är Rwanda det minst korruperade landet i Afrika och bland de minst korruperade länderna i världen. Bara mellan 2010 och 2013 lyckades man minska korruptionsnivåerna med 10 %. Enligt Transparency International *Global Corruption Barometers* undersökningar 2013, så har Rwanda den minsta andelen mutor inom hälso- och sjukvård bland de afrikanska länderna. Barometern visade att de som sa att de betalade mutor inom sektorn uppgick till 12 %, vilket är en relativt låg siffra om man tittar på andra länder; exempelvis Tanzania vars siffra uppgick till 45 %. Enligt barometern uppger 89 % av de tillfrågade att korruptionen i landet har minskat de senaste åren. Rwanda är enligt rapporten det land i östra Afrika där man är minst benägen att betala mutor, enligt indexet så ligger landet på 2,5 % i relation till länder så som Uganda, Tanzania och Kenya som ligger på 50-74,9 %.

Polisen och rättsväsendet är de instanser där det förekommer mest korrupta aktiviteter. Polisen hamnar på 2,1 och rättsväsendet på 2,0 av 5 möjliga på skalan. Enligt dessa siffror har man beräknat att mutor till polisen uppgår till 23 % och för rättsväsendet 11 %. Landet har en stark politisk vilja när det kommer till att bekämpa korruptionen och Transparency International har rankat landets åtgärder i kampen mot korruptionen som 95 % effektivt (Stevenson, 2013). Enligt Världsbanken är Rwanda det land som gjort bäst ifrån sig i Öst- och Central Afrika när det kommer till att kontrollera korruptionen och framförallt framgångsrikt har landet varit i att skapa politisk stabilitet och bedriva god samhällsstyrning (U4, 2011). Afrikanska Unionens styrelse valde tillsammans med FN:s ekonomiska kommission för Afrika ut Rwanda som platsen för en antikorrupsions vecka i december 2013 med motiveringen:

Rwanda was chosen for its outstanding track record in the fight against corruption, not only in Africa, but globally. The lesson of Rwanda in its zero tolerance against corruption is that leadership and political will matters; independent and credible

institutions are important; and citizens' mobilization and support is central in fighting corruption (Ankomah, 2013).

Rwandas framgångar i korruptionsbekämpningen grundar sig i en rad åtaganden och mycket tyder på att landets president Paul Kagame har varit en stark drivkraft och förespråkare för den nolltolerans policy som landet tillämpar. Landet har ratificerat både FN:s konvention mot korruption (UNCAC) samt Afrikanska unionens konvention för korruptionsbekämpning (AUCPCC), vilket ses som en viktig del i kampen mot korruptionen (Hitchen, 2013). Enligt U4 Anti-Corruption Resource Centre så har landet gjort betydande framsteg i sitt anti-korruptionsarbete och man har inrättat en av Afrikas starkaste och mest effektiva byråkratier. Detta tillsammans med de framgångar som landet har haft inom jämställdhet och kvinnors rättigheter gör landet unikt för sitt slag. Dock finns det enligt U4 vissa aspekter där landet inte lyckats lika väl och där man behöver stärka arbetet för att minska korruptionen ytterligare (U4, 2011b, s. 5).

5.3 Rättsliga och institutionella åtgärder

Efter folkmordet så utgjorde kvinnorna en stark majoritet vilket kom att ändras och jämnas ut. Trots att proportionerna har jämnats ut mellan kvinnor och män har kvinnorna fortsatt ta plats i det rwandiska samhället och politiken. Kvinnornas möjlighet till fortsatt deltagande har till stor del berott på formella institutionella förändringar som landet genomgått. Då landets konstitution skapades innehades 12 av platserna i kommissionen av kvinnor, vilket blev en av de drivande krafterna för införandet av en lägsta kvot på 30 % kvinnor i parlamentet. Många av de politiskt aktiva kvinnorna i Rwanda har starka kopplingar till icke-statliga organisationer och det civila samhället, vilket har bidragit till att det skapats betydelsefulla koalitioner som möjliggjort informations spridning och samarbeten om nya lagar och policys (Hunt, 2014).

Inom landets rättsliga ramar finns det ett starkt stöd för korruptionsbekämpningen och man har inrättat lagar som kriminaliserar alla försök till korruption, utpressning, passiv och aktiv korruption samt bestickning av utländska tjänstemän och penningtvätt. Regeringen har skapat en uppförandekod för alla offentliga tjänstemän och det finns också ett krav på att alla tjänstemän måste deklarerera sin förmögenhet och sina inkomster. Vad gäller internationella överenskommelser så har landet ratificerat följande konventioner: Afrikanska unionens konvention om förebyggande och bekämpande av korruption (undertecknade i december 2003, ratificerades juni 2004), FN:s konvention mot korruption (undertecknad november 2004 ratificerade oktober 2006), samt FN:s konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet (undertecknad december 2000, ratificerades september 2003) (U4, 2011b, s. 7).

Regeringen har inrättat institutioner som verkar som anti-korruptions organ. Auditor General Office instiftades 1999 och kompletterades 2004 med Office of the

Ombudsman, vilka båda arbetar för att minska korruptionen; dock har de ingen rätt att vidta några rättsliga åtgärder när det kommer till att väcka åtal. Det åligger istället hos landets Public Procurement Agency som också har i uppgift att implementera och övervaka de policys som regeringen beslutat om inom ramen för korruptionsbekämpningen. Utöver detta har man skapat en reform som ska verka för att stärka och göra domstolar mer självständiga och kompetenta; genom granskning och disciplinära åtgärder och sanktioner mot de som begår korrupta handlingar (U4, 2011 s. 6).

5.3.1 Rwanda Public Procurement Authority

Mandatet för Rwandas myndighet för offentlig upphandling är inskriven i lag nr 25/2011 från den 30 juni 2011 och bestämmer myndighetens uppgift, organisation, funktion och befogenheter. Institutionen har som syfte att skapa större flexibilitet och ökat ansvar inom offentlig upphandling gentemot allmänheten. Lagen som RPPA utgår och grundar sig på ska verka för att göra det enklare för ekonomiska aktörer att pröva sin sak i en annan institution då det råder oenighet inom ett korruptionsfall. Inom ramen för offentlig upphandling finns även Rwanda Public Procurement Appeals Commission som har i uppgift att granska de beslut som fattas av RPPA i relation till lagen om upphandling (U4, 2011b, s. 8).

5.3.2 Auditor General's Office of State Finances

Auditor General's Office har i uppdrag att granska regeringen och se till att de lever upp till de krav som ställas på efterlevnad och kontroll av finansiella resurser (U4, 2011b, s. 9). Uppdraget innefattar granskning av information som presenteras i regeringens finansiella rapporter, insamling och användning av finansiella resurser i enlighet med dess syfte, kontrollsystem för användning av kollektiva resurser, hur regeringens program är anpassade utifrån ekonomiska och effektivitetssäkrande aspekter samt om de utvecklade mekanismer för att mäta sin egen effektivitet (Auditor General's Office, 2007).

5.3.3 Rwanda National Police

Landets polisväsende är en av de institutioner som arbetar hårt för att bekämpa korruptionen i landet. Inom institutionen har man inrättat en specifik enhet som fokuserar på anti-korruption. Uppdraget för enheten innebär ett ansvar att både bedriva forskning på området och att utreda korruptionsfall och ställa människor inför rätta. Alla som misstänkts ha begått ett korruptionsbrott ska utredas och prövas i domstol, detta gäller alla oavsett vem det är. Nolltolerans mot korruption ligger till grund för de arbete som bedrivs på alla institutioner i Rwanda och likt de andra

institutionerna har man inom polisväsendet som mål att de värderingar och ideal som satts upp i kampen mot korruptionen också ska skapa en viss institutionell kultur mot korruption. Polisväsendets värderingar som ska garantera god service grundar sig på: service, skydd, integritet, rättvisa och respekt för mänskliga rättigheter, stabilitet och social ordning, lagarbete och partnerskap, öppenhet, ansvarstagande, gemenskap, professionellt uppförande, effektivitet och ändamålsenlighet (The Service Mag, 2012).

5.4 Office of the Ombudsman

The Office of the Ombudsman är den institution i Rwanda som enbart sysslar med att bekämpa korruption, vilket gör att den är otroligt viktig och fyller en betydande roll i det övergripande arbetet mot korruptionen i landet. Institutionen har funnits sen 2004 (U4, 2011a, s. 6) och har i uppdrag att leda kampen mot korruption genom offentlig utbildning, förebyggande arbete och brottsbekämpning. I enlighet med lag nr 17/2005 samt lag nr 25/2003 har institutionen följande uppgifter:

- To act as a link between the citizens and private and public institutions;
- To prevent and fight against corruption and other related offences in public and private administration;
- To receive and examine, in the context mentioned above, complaints from individuals and independent associations relating to acts of civil servants, state organs, and private institutions and to mobilize such civil servants and institutions in order to find solutions to such complaints if it finds they are well founded;
- To receive annually, faithful declaration of assets;
- To advise Cabinet and other concerned institutions as regards strengthening and improving their policy of preventing, fighting and punishing corruption and other related offences;
- To make a follow up of how policy of preventing and fighting against injustice, corruption and other related offences is implemented in public and private institutions;
- To make a follow up on the respect of laws relating to conduct of politicians and other leaders;
- To sensitize the population to refrain from corruption and other related crimes in general and to train services employees either in public and private institutions or nongovernmental organizations;
- To identify and make public the list of persons definitively convicted for corruption and related offences and the sentence they received;
- To contribute to strengthening of good governance in all institutions by drawing attention of such institutions where their functioning and inter relations are weak due to their contradiction with the law, with their respective attribution, with the state general policy or because they have negative impact to the population;

- To sensitize the population on working together with public and private institutions to build the country and not fearing to denounce bad practices based on injustice, corruption and related offences;
- To advise the public and private institutions as to improvement of the quality of services delivered to the population;
- To submit annually its plan of action and activity report to the President of the Republic and the Parliament and reserve copies to other state organs mentioned in the article 23 of the law No 25/2003 of 15/08/2003 establishing the organization and the functioning of the Office of the Ombudsman (Office of the Ombudsman, 2011, s.10-11).

Målet är att skapa ett Rwanda fritt från korruption och orättvisa (Office of the Ombudsman, 2013). Institutionen ansvarar för det övergripande arbetet och har även i ansvar att ta fram och presentera den nationella anti-korrupsions policy som landet grundar sitt arbete på. Office of the Ombudsman är självständig men har ett brett mandat och samarbetar med alla institutioner som sysslar med anti-korruption, så som National Public Prosecution Authority, the Rwanda National Police, Office of the Auditor general of State Finances, Rwanda Public Prosecution Authority. I juni 2012 presenterade Office of the Ombudsman den nationella anti-korrupsions policy innehållande Rwandas åtaganden för att motverka korruptionen och uppnå god samhällsstyrning (Office of the Ombudsman, 2012 s. 3).

5.4.1 Rwandas anti-korrupsions policy

I juni 2012 presenterade Office of the Ombudsman sin anti-korrupsions policy och därigenom Rwandas åtagande i strävan efter "good governance" genom att bekämpa korruptionen. Policyn grundar sig på Vision 2020 där man har som mål att uppnå "good governance" genom att bekämpa korruptionen på alla nivåer. Policyns vision uttrycks klart och tydligt: "To make Rwanda a country free from corruption while promoting integrity and good governance". Målet är att effektivisera politiskt ledarskap när det kommer till att bekämpa korruptionen, öka den allmänna efterfrågan på ansvarsutkrävande samt effektivisering i tillämpningen av anti-korrupsions åtgärder (Office of the Ombudsman, 2012, s.6). Riktlinjerna fokuserar på människor, system och organisationer samt på att skapa en kultur där korruption negligeras och integritet värderas. Rwandas anti-korrupsions policys syfte är att stärka den nationella utvecklingen för i framtiden möjliggöra ett upprätthållande av människors livskvalitet, en stark och konkurrenskraftig ekonomi samt effektiva offentliga tjänster. Återkommande är vikten av integritet och man betonar att man har en stark agenda för att skapa public service som präglas av öppenhet och ansvarstagande, och som garanterar en överenskommelse mellan regulatoriska och juridiska krav. Allmänheten har en viktig betydelse och man fokuserar på att skapa ett väl informerat samhälle som ställer krav på offentliga tjänstemän och på en privat sektor som verkar under samma villkor och där man tillsammans arbetar för att bekämpa korruptionen. Policyn är en del av det nationella arbetet som regeringen bedriver och ligger inom den

övergripande ramen för nolltolerans och nationell planering. Syftet är också att Office of the Ombudsman genom policyn ska genomföra regeringens politik och stödja dem i formandet av ”good governance”. Institutionellt så omfattar policyn alla brottsbekämpningsinstitutioner och tillsynsmyndigheter som arbetar med anti-korruption och som styrs och vägleds av National Anti-Corruption Advisory Council. För att fylla sitt syfte ska landets anti-korruptions policy vägleda offentliga och privata institutioner i kampen mot korruptionen, främja ett öppet och aktivt engagemang till allmänheten för att tillgången till information ska förbättras och ge människor större möjligheter att kräva ansvarsskyldighet. Genom policyn framgår det också att man ska skapa ett ramverk för kapacitetsutveckling för alla institutioner som arbetar med anti-korruption (ibid: s.2-3). Ur policyn framgår det också att man lägger stor vikt vid civilsamhället och dess betydelse i kampen mot korruptionen. Organisationer som styrs främst av civilsamhället spelar en viktig roll i arbetet då de bidrar till att informera och öka medvetenheten hos allmänheten.

6 Resultat

Rwanda är ett land som starkt präglats av historien och det folkmord som bröt ut 1994. Trots den instabilitet som fanns i landet för 20 år sedan har man gjort stora framsteg inom många områden. Denna uppsats har behandlat två av de områden inom vilka Rwanda lyckats göra beundransvärda framsteg; i främjandet av jämställdhet och kvinnors rättigheter samt i kampen mot korruptionen. Det är tydligt att folkmordets eftergifter har haft en betydande roll för konstitutionen som i sin tur har en hård hållning mot diskriminering, och som uppmuntrar till nationell enighet. Kvinnornas ställning i Rwanda är även ett resultat av händelserna under folkmordet. Det faktum att kvinnorna utgjorde 70 % av befolkningen efter folkmordet gjorde inte bara att de var otroligt viktiga för Rwandas återuppbyggnad, de fick också möjligheten att visa sin skicklighet inom områden där de tidigare vart en minoritet, vilket banade väg för fortsatt engagemang och delaktighet. Landets president Paul Kagame har varit en stark drivkraft i båda frågorna. Främjandet av jämställdhet och kvinnors rättigheter är kopplad till den starka visionen om anti-diskriminering som konstitutionen utgår ifrån. Presidenten har genom sin politiska vilja sänt ut budskap och värderingar om synen på diskriminering, jämställdhet och korruption.

Har man då lyckats att bekämpa korruptionen med att inrätta rättvisa institutioner och skapa good governance? Med utgångspunkt i Rothstein och Teorells teorier kring The Quality of Government och Good Governance, så är Rwanda ett bra exempel på att representativ demokrati inte är avgörande för huruvida landet lyckas skapa opartiskhet i maktutövningen. I Rwanda har det på input sidan vart landets president tillsammans med den sittande regeringen som har drivit på de frågor och värderingar som sedan implementerats genom de offentliga tjänstemännen på output sidan. Det man har lyckats med på output sidan är att skapa specifika institutioner som jobbar med att bekämpa korruptionen samtidigt som man implementerat en anti-korruptions policy och en nolltolerans policy som gäller för samtliga institutioner. Att landet i praktiken är närmare auktoritärt styre än demokratiskt ger därmed stöd för Rothsteins teorier om att good governance kan skapas utan krav på representativ demokrati. Det är även utifrån denna uppfattning som fokus lagts på vad som sker på output sidan och i Rwandas institutioner. En av de mest betydelsefulla institutionerna för anti-korruptionsarbetet i landet är Rwanda Office of the Ombudsman som har det övergripande ansvaret att bedriva anti-korruptionsarbetet i landet och som samarbetar med samtliga institutioner. Utgångspunkten för arbetet ligger i de lagar man stiftat som förbjuder all typ av korrupta aktiviteter. Man har även vidtagit åtgärder när det kommer till offentliga tjänstemäns ansvar och inrättat en uppförandekod som förbjuder alla typer av

korrupt beteende. Auditor General Office är den institution som granskar regeringens ekonomiska fördelning och hantering av resurser. När de kommer till de mer rättsliga aspekterna så finns Rwanda Public Procurement Agency som kan vidta rättsliga åtgärder mot de som misstänks ha utfört någon typ av korrupt handling. De blir i sin tur granskade av Rwanda Procurement Appeals Commission. Inom landets polisväsende har man inrättat en speciell anti-korrupsionsenhet som tillsammans med andra organ inom polisen jobbar för att bekämpa korrupsionen. Office of the Ombudsmans ambition och drivkraft i anti-korrupsionsarbetet är tydligt och man kan se deras syn på korrupsion och på hur den ska bekämpas är en viktig del i Rwandas framgångar i korrupsionsbekämpningen.

Med syfte att genom good governance upprätthålla och skapa god levnadsstandard för människorna i Rwanda, en stark och konkurrenskraftig ekonomi och effektiva offentliga tjänster; visar Rwandas Office of the Ombudsman genom sin anti-korrupsions policy att de har utvecklat anti-korrupsions strategier som inte bara fungerar, utan som genomsyrar hela samhället och dess institutioner. Det framgår att man haft som mål att skapa en institutionell kultur mot korrupsion som innefattar människor, system och organisationer. Återkommande i landets anti-korrupsions policy är vikten av integritet och att all offentlig förvaltning ska präglas av transparens och ansvarsutkrävande. Rwanda är ett unikt fall och det finns en rad olika mekanismer och orsaker till landets framgångar inom anti-korrupsionsarbetet. Utifrån de presenterade teorierna förklaras framgångarna genom att man lyckats skapa specifika institutioner som tillsammans med implementering av policys och lagar skapat en institutionell kultur mot korrupsion där man också inkluderat allmänheten och civilsamhället. Det blir tydligt att man lyckats skapa en medvetenhet om korrupsion och bekämpningen av den, inte bara i de aktuella institutionerna utan man har inkluderat hela samhället och arbetat hårt för att bekämpa korrupsionen på alla plan. Vi kan också se att institutionerna präglas av den gemensamma historien, kulturer, identiteter och visioner.

Av analysen framgår det att kvinnorna i Rwanda haft en stor betydelse för landets utveckling men något direkt samband till anti-korrupsionsarbetet har inte gått att urskilja. Detta utesluter inte att de inte har haft någon påverkan, för de har de förmodligen haft. Den koppling som dock kan göras av analysen är att politiskt aktiva kvinnor i Rwanda har ett starkt engagemang i civilsamhället och icke-statliga organisationer och man har tillsammans med dessa utvecklat goda samarbeten. I Rwandas anti-korrupsions policy är civilsamhället och dess organisationer viktiga samarbetspartners för att nå ut till allmänheten. Det finns därmed en stor möjlighet till att kvinnornas redan och strategier för anti-korrupsion och etablerade engagemang i dessa kretsar främjat samarbetet inom informations-spridning och anti-korrupsion.

7 Diskussion

Rwanda har inte bara lyckats skapa specifika anti-korruptions institutioner som genererat goda resultat utan har också genom dessa lyckats skapa en politisk anti-korruptionskultur. Denna kultur har förmodligen flera förklaringsmodeller. De upplevelser som lever kvar från folkmordet banade iväg för en stark vilja att politiskt motverka att något liknande skulle ske igen. Vilket i sin tur lett till att man lyckats implementera lagar och policys som stark förbjuder alla typer av diskriminering. Detta i kombination med att kvinnorna fick en alltmer betydande roll i samhället har gjort att det skapats en gemensam nationell kultur som vilar på icke-diskriminerande värderingar. Landet är unikt i sitt slag och skiljer sig ifrån andra länder ur på många olika sätt men det är ett intressant fall att titta närmare på för att förstå hur institutioner och sociala normer samverkar.

En förklaring till landets framgångar utifrån teorin kring institutionell normbildning är att man har inrättat specifika institutioner som i sin tur genererat specifika sociala normer och uppfattningar om korruption. Centralt i uppsatsen är Rwandas framgångar, vilka presenteras som framgångsrika. Självklart är inte Rwanda något exempel på någon typ av idealstat, det är snarare ett unikt fall som berättar något om vilka faktorer som är betydelsefulla för lyckade politiska utfall. Vad jag menar är att trots Rwandas framgångar finns det förmodligen flera områden inom vilka man har brister och behöver utveckla, inom såväl korruptionsbekämpningen som jämställdhetsarbetet. Uppsatsen hade som syfte att undersöka vad som påverkat landets framgångar och därmed behandlar inte studien de misslyckanden och brister som finns.

Det finns flera möjliga ingångar för vidare studier på fallet Rwanda. Eftersom min tillgång till insyn i Rwandas institutioner vart begränsad till det presenterade materialet och det inte varit möjligt att göra någon observation på plats, finns det mycket som skulle kunna undersökas vidare. Det skulle också möjliggöra för vidare utveckling av teorierna kring kvinnors betydelse för korruptionsnivåerna. I mitt avsnitt om tidigare forskning presenterades Hung En-Sungs teorier om korrelationen mellan kvinnor och korruption, där presenterades det endast som en spuriöst samband och det argumenterades för att man måste beakta länders institutionella uppbyggnad. Denna teori är väl applicerbar på fallet Rwanda, där vi kan se att den institutionella uppbyggnaden haft en betydande roll men vilken specifik inverkan kvinnorna haft på anti-korruptionsarbetet är svårare att urskilja.

Den politiska vilja som finns i Rwanda att bekämpa ojämlikheter och skapa en nationell enighet som präglas av integritet och solidaritet är till stor del en effekt av händelserna innan och under folkmordet. Detta innebär att de värderingar och

politiska visioner som ligger till grund för konstitutionen och som avspeglar sig i maktutövningen kommit till i ett otroligt ovanligt och komplext händelseförlopp. Trots detta finns det anledning att lära av fallet Rwanda. Tidigare presenterades Ann-Marie Goetz teorier kring kvinnligt politiskt deltagande, som menar att kvinnors politiska deltagande främjas av felaktiga motiv då man tillsätter kvinnor på politiska positioner för att de ska fylla ett speciellt institutionellt syfte. I fallet Rwanda kan man se på det kvinnliga politiska deltagandet utifrån flera dimensioner. Kvinnorna har inte fått mer politiskt inflytande för att de ska fylla en specifik funktion, som ett medel mot korruption eller liknande. Värderingar om anti-diskriminering och jämställdhet, och kvinnors rättigheter har istället uppmuntrat och möjliggjort för ett större kvinnligt politiskt inflytande. I detta spelar också de historiska aspekterna en viktig roll, att kvinnorna utgjorde en majoritet efter folkmordet och att man lyckades implementera kvotering i konstitutionen ses som en anledning till landets höga andel i parlamentet.

Vidare hade det varit intressant att titta på kvotering i relation till politiska institutioner och dess utfall för att se om det finns någon skillnad mellan länder som tillämpar kvotering och de som genom demokratiska processer ökat andelen kvinnor i parlamenten. Det som hade varit av intresse är att studera möjliga skillnader mellan de politiska utfallen och de sociala normer som institutionerna skapar. Tänker man annorlunda kring jämställdhet i länder där kvinnorna kommit till makten genom kvotering och vad får det för konsekvenser för institutionerna som i sin tur genererar de sociala normer som skapar god samhällsstyrning? Om det genererar olika politiska utfall skulle kanske finns anledning att ifrågasätta kvotering som ett sätt för att skapa good governance. "No great improvements in the lot of mankind are possible, until a great change takes place in the fundamental constitution of their modes of thought."

8 Referenser

Abass, Ademola, 2013. *Protecting Human Security in Africa [Elektronisk resurs]*

Ankomah, Baffour. 2013. *Rwanda, a star in fighting corruption*. New African Magazine. 19 mars. http://www.newafricanmagazine.com/index.php?option=com_k2&view=item&id=759:r-wanda-a-star-in-fighting-corruption&Itemid=683 (Hämtad 2014-04-28)

ANTICORRP, 2014. *Control of corruption in Rwanda? Anticorruption policies revisited*. 18 april. <http://anticorr.eu/news/control-of-corruption-in-rwanda/> (Hämtad 2014-05-11)

Auditor General's Office, 2007. *About OAG- Mission*. Office of the Auditor General of State Finances. Senast uppdaterad 17 januari 2014. <http://www.oag.gov.rw/spip.php?article3> (Hämtad 2014-05-11)

Deutsche gesellschaft für technische zusammenarbeit, 2004. *Corruption and Gender, Approaches and Recommendations for TA.*, Division 2, 2004

David Dollar et al, *Are Women Really the Fairer Sex? Corruption and Women in Government*. World Bank Working Paper Series No. 4 1999
Forum för levande historia, *Folkmordet i Rwanda*. <http://www.levandehistoria.se/fakta-fordjupning/folkmordet-i-rwanda> (Hämtad 2014-05-09)

Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik & Wängnerud, Lena (red.), *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*, 4., [rev.] uppl., Norstedts juridik, Stockholm, 2012

Goetz, Anne Marie, *Political Cleaners: Women as the New Anti-Corruption Force*, Development and Change, 38(1):87-105, 2007

Hansson, Anders och Holmertz, Gert. *Rwanda- Statsskick och politik*. Nationalencyklopedin. <http://www.ne.se/rwanda/statsskick-och-politik> (Hämtad 2014-05-09)

Hitchen, Jamie. 2013. *Rwanda: Corruption will not be tolerated*. The Foreign Report. 14 januari. <http://www.theforeignreport.com/2013/01/14/rwanda-corruption-will-not-be-tolerated/> (Hämtad 2014-05-11)

Holmberg, Sören & Rothstein, Bo (red.) (2012). *Good government: the relevance of political science*. Cheltenham: Elgar

Hossain, N., et al, 2010. *Corruption, Accountability and Gender: Understanding the Connections*. UNDP-UNIFEM: New York. 2010

- Hunt, Swanee, 2014. *The rise of Rwanda's women*. Foreign Affairs. Maj 2014.
<http://www.foreignaffairs.com/articles/141075/swanee-hunt/the-rise-of-rwandas-women>
 (Hämtad 2014-05-21)
- Inter-Parliamentary Union. 2014. *Women in national parliaments*. Senast uppdaterad 2014-02-01. <http://www.ipu.org/wmn-e/classif.htm> (Hämtad 2014-05-05)
- Knyesigye, Frank. 2012. *Rwanda's Anti-Corruption Journey*. All Africa. 9 September.
<http://allafrica.com/stories/201209090046.html?viewall=1> (Hämtad 2014-05-05)
- UNDP, 2012. *Seeing beyond the state: Grassroots women's perspectives on corruption and anti-corruption*. United Nations Development Programme.
- Nawaz, Farzana. 2013. *Corruption and Gender*. Corruption Research Network. 2013
<http://corruptionresearchnetwork.org/resources/frontpage-articles/gender-and-corruption>
 (Hämtad 2014-05-06)
- Office of the Ombudsman, 2013. *Mandate*. Republic of Rwanda.
<http://www.ombudsman.gov.rw/?Mandate> (Hämtad 2014-05-12)
- Office of the Ombudsman, 2012. *Rwanda anti-corruption policy*. Republic of Rwanda. Kigali 2012. http://www.auanticorruption.org/uploads/Rwanda_Anti_Corruption_Policy_2012.pdf
 (Hämtad 2014-04-10)
- Rothstein, Bo, 2013b. Seminar: *Corruption-Aid-Development*. SIDA. 11 mars.
- Rothstein, Bo, *Vad bör staten göra?: om välfärdsstatens moraliska och politiska logik*, 3. uppl., SNS förlag, Stockholm, 2010
- Rothstein, Bo, 2013a. *The three worlds of governance- Arguments for a Parsimonius Theory of Quality of Government*. The Quality of Government Institute. Working paper series 2013:12
- Rothstein, Bo 2011. *The quality of government: corruption, social trust, and inequality in international perspective*. Chicago: University of Chicago Press
- Rwandan Public Procurement Authority, 2011. *Vision and Mission*.
<http://www.rppa.gov.rw/index.php?id=13> (Hämtad 2014-05-11)
- Stevenson, Mugisha. 2013. *Rwanda least corrupt country in Africa*. All Africa. 9 juli.
<http://allafrica.com/stories/201307110440.html?viewall=1> (Hämtad 2014-05-11)
- Stockemer, Daniel, 2011. *Women's Parliamentary Representation in Africa: The impact of Democracy and Corruption on the Number of Female Deputies in National Parliaments*. Political Studies, Vol 59 693-712,
- Stuart Mill, John. *Quotes*. <http://www.goodreads.com/quotes/4977-no-great-improvements-in-the-lot-of-mankind-are-possible> (Hämtad 2014-05-22)

The Service Mag, 2012. *RNP & Service Delivery*. Rwanda National Police.
<http://www.theservicemag.com/index.php/feats/advertorial/380-rwanda-national-police>
(Hämtad 2014-05-12)

Teorell, Jan & Svensson, Torsten, *Att fråga och att svara: samhällsvetenskaplig metod*, 1. uppl., Liber, Stockholm, 2007

Transparency International, 2007. *Gender and Corruption: Understanding and Undoing the Linkages* Working Paper 3.

Transparency Rwanda, 2011. *Gender based corruption in workplaces in Rwanda*. Norwegian People's Aid.

Transparency International, 2014. *Overview*.
<http://www.transparency.org/research/cpi/overview> (Hämtad 2014-05-22)

U4, 2011a. *Anti-corruption progress in Georgia, Liberia, Rwanda*. U4 Expert Answer nr 288. Anti-Corruption Resources Centre. 6 juli

U4, 2009. *State of Research on Gender and Corruption*, U4 Expert Answer. Anti-Corruption Resources Centre,

U4, 2011b. *Sources of information on corruption in Rwanda*. U4 Expert Answer. Anti-Corruption Resources Centre. 23 mars

UNDP, 2012. *Promote Gender Equality and Empower Women*. United Nations Development Programme. <http://www.rw.undp.org/content/rwanda/en/home/mdgovoverview/overview/mdg3/>
(Hämtad 2014-05-10)

University of Gothenburg, 2013. *Bo Rothstein*. Department of political science. 10 augusti.
<http://www.pol.gu.se/english/personnel/faculty/rothstein-bo/> (Hämtad 2014-05-21)

Utrikespolitiska institutet, 2013. *Politiskt system*. Senast uppdaterad 18 september.
<https://www.landguiden.se/Lander/Afrika/Rwanda/Politiskt-System> (Hämtad 2014-05-09)

Weiner, Joann, 2014. *Twenty years after the genocide, Rwandan women bring the country back to life*. The Washington Post. 8 april. <http://www.washingtonpost.com/blogs/she-the-people/wp/2014/04/08/twenty-years-after-the-genocide-rwandan-women-bring-the-country-back-to-life/> (Hämtad 2014-05-10)